

Проведення вище означених заходів сприятимуть розвитку в учнів цифрової компетентності, емпатії, духовно-моральних цінностей, емоційного інтелекту, а також забезпечать створення психологічно комфортного середовища суб'єкт-суб'єктної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу.

Висновки. Кібербулінг є складним і багатокомпонентним психологічним феноменом, що здійснює деструктивний вплив на психоемоційне здоров'я молодших школярів. Тому превентивна робота в даному аспекті має складатися з психологічної просвіти всіх учасників освітнього процесу. Важливим елементом профілактики кібербулінгу є створення емоційно сприятливого клімату в освітньому середовищі та найближчому оточенні дитини.

Література:

1. Булінг [Електронний ресурс]. Режим доступу : stopbullying.com.ua
2. Гой В. Що таке кібербулінг та як з ним боротися. Матеріали Міжнародної студентської науково - технічної конференції «Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання». К., 2018. С. 170-171.
3. Кочан І. Слова з компонентом кібер- у сучасній українській мові. *Вісник Львівського університету*. Серія філологічна. 2016. Вип. 63. С. 279. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_fil_2016_63_32.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ З РІЗНИМ ТИПОМ СПРЯМОВАНОСТІ

Чинчик К.Г.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка
katerinka1929@gmail.com*

Актуальність теми дослідження. Сучасна дійсність, диктуючи свої умови, висуває суспільству дедалі нові вимоги. Для керівництва та управління необхідні неабиякі особистості з яскраво вираженими організаторськими навичками, внутрішнім прагненням до соціальної активності, здатністю до тривалої емоційної, вольової, інтелектуальної та фізичної напруженої роботи задля досягнення своїх цілей, здатні пропонувати нестандартні ідеї та вести оточуючих за собою. У момент соціально-політичної та економічної кризи одним із завдань вищої освіти є формування конкурентоспроможної особистості, готової брати на себе роль лідера; підготовка до життя; виховання прагнення до інтелектуального та творчого саморозвитку, самовизначення та самоактуалізації.

Мета – теоретично вивчити та емпірично дослідити психологічні особливості лідерських якостей студентів педагогічного коледжу з різним типом спрямованості. Відповідно до мети нами визначено ряд дослідницьких завдань:

- 1) проаналізувати особливості лідерських якостей особистості, їх ролі в професійному становленні майбутнього педагога, чинників та закономірностей формування лідерських якостей майбутніх педагогів;
- 2) описати методичні основи та психодіагностичні методики дослідження психологічних особливостей лідерських якостей студентів педагогічного коледжу з різним типом спрямованості;
- 3) проаналізувати результати емпіричного дослідження психологічних особливостей лідерських якостей студентів педагогічного коледжу з різним типом спрямованості.

Об'єкт дослідження – особливості лідерських якостей особистості. Предмет дослідження – психологічні особливості лідерських якостей студентів педагогічного коледжу з різним типом спрямованості. Гіпотеза дослідження – тип спрямованості майбутніх педагогів визначає розвиток їх лідерських якостей. Зокрема, студенти зі

спрямованістю на себе, імовірно, характеризуються зниженими показниками лідерських якостей, не сформованою мотивацією досягнення, зниженими показниками саморегуляції, не адекватною самооцінкою при нестачі розвинутих комунікативних і організаторських здібностей.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань та досягнення мети нами використовувалися загальнонаукові методи теоретичного рівня (аналіз, синтез, порівняння, систематизація, узагальнення науковотеоретичних та емпіричних даних) та методи емпіричного дослідження (опитування) та статистичної обробки даних (критерій 2χ - Пірсона, tСт'юдента).

Практичне значення роботи полягає у можливості використання результатів дослідження у практичній діяльності педагогів закладів вищої освіти, направлених на оптимізацію професійної підготовки студентів, врахування їх індивідуально-психологічних особливостей у процесі формування професійно важливих якостей, набуття і розвитку професійних умінь, розвитку лідерських якостей.

Для діагностики психологічних особливостей лідерських якостей студентів педагогічного коледжу з різним типом спрямованості використані наступні методики у відповідності до визначених компонентів даного явища: 1) тип особистісної спрямованості – передбачає застосування методики визначення домінуючого типу особистісної спрямованості (за Б. Бассом); 2) загальний показник лідерських якостей – передбачає застосування методики «Діагностика лідерських здібностей» (за Є. Жаріковим, Є. Крушельницьким); 3) мотиваційний компонент лідерських якостей – передбачає використання Опитувальника «Вимірювання мотивації досягнення» (за А. Мехрабіаном) 4) регуляторний компонент лідерських якостей педагогів – використання опитувальника «Стиль саморегуляції поведінки» (В.І. Моросанова) 5) рефлексивно-оцінний компонент – передбачає використання методики «Вивчення самооцінки якостей особистості» (Т. Дембо, С. Рубінштейн); 6) комунікативний компонент – використання методики «Дослідження комунікативних та організаторських схильностей» (за В.В. Синявським, Б.А. Федоришиним).

Узагальнюючи наявні теорії, виділено три основних підходи до вивчення феномена лідерства. Так, згідно з теорією лідерських якостей або з теорією «великих людей» лідери володіють певним набором унікальних особистісних якостей. Ситуаційний підхід дозволяє визначити, які стилі поведінки та особисті якості найкраще відповідають певним ситуаціям взаємодії у групі. Сучасні концепції лідерства фіксують увагу на дослідженні динаміки відносин між лідером та його послідовниками. Лідери нової парадигми здатні розкрити потенціал оточуючих людей і розвивати їхні лідерські здібності.

У парадигмі лідерських якостей студентів виокремлено компоненти: ціннісно-мотиваційний, когнітивний, рефлексивно-оцінний та регулятивний, зміст яких дає змогу розкрити природу досліджуваної якості. Ціннісно-мотиваційний – комплекс мотивів і цінностей, які зумовлюють успіх та ефективність діяльності як лідера студентської групи та в організації в майбутньому, уможливають здатність студента до прояву себе як еталон. Когнітивний компонент містить обізнаність щодо змісту, показників і чинників лідерських якостей, особливостей їх прояву в майбутній професійній діяльності. Основними його чинниками є знання про себе (самопізнання), про власні можливості, які спрямовані на реалізацію цілей та прагнень у навчально-професійній діяльності; самовдосконалення та самооцінку. Рефлексивно-оцінний компонент визначає рівень сформованості самооцінки, власної значущості, пізнання себе і самореалізацію у процесі взаємодії. Регулятивний компонент – комплекс здібностей із прийняття рішень і встановлення цілей, що сприяють цілеспрямованню колективу загалом, визначає здатність розв'язувати проблемні ситуації будь-якої діяльності в асертивний спосіб; контроль емоційних проявів у поведінкових ситуаціях. Він проявляється в незалежності, відповідальності, наполегливості (напористості),

готовності до ризику і конструктивної агресії. Також, спираючись на визначені в наукових доробках погляди стосовно професіоналізації студентів-педагогів, нами виокремлено ще і комунікативний компонент, виходячи з важливості комунікативних процесів для професійної діяльності педагога.

Література:

1. Бондаренко О.Ф. Психологічні особливості студентської молоді та проблеми професійної підготовки психологів-практиків. Практична психологія та соціальна робота. 2003. №4. С.8–11.
2. Губа Н. Особливості ціннісно-мотиваційної сфери сучасної студентської молоді. Психологічні перспективи. 2009. Вип. 13. С. 93-99.
3. Моргун Я.І. Ціннісні орієнтації в структурі професійно-кар'єрного самовизначення юнаків та юнок. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України / за ред. С.Д. Максименка. Т. XII, ч. 6. К., 2010. С. 233 – 240.
4. Фройд З. Психологія сексуальності; пер. укр. Є. В. Тарнавського. Харків: Фоліо, 2018. 151 с. 53. Чайкіна Н.О. Толерантність як особистісний потенціал адаптивних стратегій вчителя. *Labyrinths of Reality: Collection of scientific works / edited by M. A. Zhurba. Montreal: CPM «ASF», 2020. Issue 4 (9). P. 41*

7. Інклюзивність та безбар'єрність в Україні: євроінтеграційний підхід.

ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦТВА: ПРАКТИЧНІ ОРІЄНТИРИ ТА ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ

Гнидіна О. В.

*Центр професійного розвитку педагогічних працівників
Полтавської міської ради
olenagnidina10@gmail.com*

На сучасному етапі модернізації системи мистецької освіти в Україні проблема якості підготовки майбутніх фахівців посідає одне з провідних місць. Актуальним є набуття загальних і спеціальних знань, умінь, практичних навичок та предметних компетентностей. Технологічні підходи та освіта сплетені досить тісно, практично у кожного вчителя є свої педагогічні інструменти та прийоми, які він використовує у роботі[3].

Метою формування мистецьких компетентностей майбутніх учителів є:

- пізнавальна діяльність, що забезпечує ознайомлення з поняттями та знаннями;
- практична, що сприяє оволодінню практичними навичками;
- творча, що формує художньо-образне сприйняття, спостережливість, варіативність та асоціативність;
- соціальна, що сприяє шанобливого ставлення до історії та традицій мистецтва.

Методичний інструментарій сучасного вчителя мистецтва, який використовують у процесі навчання вищої школи є:

- Edmodo – це освітній сайт, який являє собою усічену соціальну мережу за типом Facebook, яка дозволяє спілкуватися викладачам та студентам, об'єднавшись навколо процесу навчання;
- Соціальний сайт Open Study. Тут ви можете мотивувати студентів на спільну колективну роботу з вивчення навчального матеріалу;
- Kerpoof. Студенти можуть отримати незабутню творчу самореалізацію у процесі навчання, використовуючи ігри, інтерактивні заходи, інструменти малювання і багато іншого, що буде для них одночасно і захоплюючим, і пізнавальним;
- Creaza допоможе здійснити задумане, пропонуючи інструменти для мозкового штурму, створення мультфільмів, а також редагування аудіо та відеоматеріалів;